

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Sayı : 23248055/234.02
Konu : Görme Taraması Programı

..... VALİLİĞİNE
(Halk Sağlığı Müdürlüğü)

Ülkemizde çocukluk çağında sık görülen sağlık sorunlarının erken tanınması ve gerekli tedavilerinin sağlanabilmesi amacıyla çeşitli tarama programları yürütülmektedir. Yenidoğan Tarama ve İşitme Tarama Programları, Gelişimsel Kalça Displazisi Tarama Programı da bu kapsamda yürütülen çalışmalardır. Okul öncesi yaş grubu çocuklarda sık görülen görme kusurlarına yönelik tarama programının da bu yıl içerisinde hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

Bu amaçla illerde taramaları uygulayacak olan aile hekimi ve aile sağlığı elemanlarının eğitimlerinin gerçekleştirilmesi için, 81 ilden Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar Programlar ve Kanseri/ ÇEKÜS Şube Müdürü, 1 göz hastalıkları uzmanı ve HSM/TSM'den eğitimci vasfı olan 1 sağlık personelinden oluşan 3 kişilik ekiplere yönelik olarak 19-20 Mart 2015 tarihlerinde Ankara ilinde bir eğitim toplantısı yapılmıştır.

Bu kapsamda her bebeğin/çocuğun taranması, tarama sonuçlarına göre bebeklerin/çocukların göz hastalıkları uzmanlarına yönlendirilmelerinin takibi ve programın izleme ve değerlendirilmesi ile sürdürülebilirliğinin sağlanması için ilde bu programın uygulayıcıları olacak olan aile hekimleri ve aile sağlığı elemanlarına yönelik eğitimler düzenlenmesi gerekmektedir. Ayrıca ilde görev yapan tüm göz hastalıkları ve çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanlarına yönelik de bilgilendirme toplantıları düzenlenmesi tarama programının etkin ve kapsamlı olması açısından önemlidir.

Söz konusu eğitimlerde Çocuk ve Ergen sağlığı Daire Başkanlığı tarafından halk sağlığı müdürlüklerine gönderilmiş olan eğitim dokümanlarının kullanılması, programın her ilde standart bir şekilde yürütülmesi açısından önem arz etmektedir.

Tarama programının yürütülmesi sırasında karşılaşılabilecek problemlerin çözülebilmesi için aşağıdaki hususlara azami dikkat edilmesi gerekmektedir.

1. Tarama programı kapsamında aile hekimlerine kayıtlı her bebeğe/çocuğa, 0-3 aylık ve 36-42 aylık dönemlerde görme taraması yapılacaktır.
2. Tüm riskli bebeklerde tarama için ilgili akış şemalarına uyularak, görme taraması rehberinde bulunan sevk formu ile göz hastalıkları uzmanlarına sevklerinin yapılması sağlanacak ve takipleri yapılacaktır.
3. 32 hafta ve altındaki tüm prematürel ve 1500 gram ve altında doğan tüm bebekler 4. haftada Prematüre Retinopatisi açısından değerlendirilmek üzere göz muayenesi için sevk

edilecektir.

4. Retinoblastom, Konjenital Glokom ve Konjenital Katarakt şüphesi olan bebekler acilen göz hastalıkları uzmanına sevk edilecektir.
5. Aile hekimi ve aile sağlığı elemanı tarafından kendilerine kayıtlı bebeklere/çocuklara;
 - a. 0-3 aylık bebeklerin, bebek izlemlerinde 6. İzlem olan 3. ay izleminin sonuna kadar Görme Taraması yapılacaktır. Tarama; aile hekimi tarafından risk faktörleri açısından sorgulama, görme muayenesi, kırmızı refle testinin yapılması şeklindedir. Bebek, pozitif muayene bulgusu ya da risk faktörlerinden herhangi birinin varlığı durumunda ileri tetkik ve muayene için göz hastalıkları uzmanına sevk edilecektir.
 - b. 36 - 42 aylık çocukların, çocuk izlemlerinde 5. izlemi içerisinde Görme Taraması yapılacaktır. Tarama; aile hekimi tarafından risk faktörleri açısından sorgulama, görme muayenesi, kırmızı refle testinin ve aile sağlığı elemanı tarafından Lea Sembol Testinin yapılması şeklindedir. Çocuk, pozitif muayene bulgusu ya da risk faktörlerinden herhangi birinin varlığı durumunda ileri tetkik ve muayene için göz hastalıkları uzmanına sevk edilecektir.
6. Ekte gönderilmekte olan “Görme Taraması Uygulama Rehberi” incelenerek tarama yapılan tüm kurumların, tarama protokolüne uyumları takip edilecektir.
7. Taramadan kalan bebeklerin/çocukların ilde bulunan göz hastalıkları uzmanına sevk edilmesi ve sevk işlemi sırasında rehberde bulunan sevk belgesinin kullanılması ve kaydedilmesi sağlanmalıdır.
8. Halk sağlığı müdürlüklerinde görme taraması programından sorumlu kişi Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar, Programlar ve Kanser/ÇEKÜS Şube Müdürü’dür.
9. Halk sağlığı müdürlüklerince illerinde bulunan aile hekimleri ve göz hastalıkları uzmanları ile iletişim (elektronik posta ve telefon) bilgileri paylaşılacak ve programın işleyişi sırasında oluşabilecek tüm sorunlar önce il düzeyinde değerlendirilecektir. Sorunun giderilememesi halinde ise halk sağlığı müdürlüğü tarafından Kurumumuz Çocuk ve Ergen Sağlığı Daire Başkanlığı ile koordinasyon sağlanması programın sistemli ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesini sağlayacaktır.
10. Aile hekimi tarafından aile hekimliği hizmetlerinden faydalanmak üzere gelen her bebek/çocuk için ailelere, görme taraması ile ilgili bilgi verilecek, tarama zamanı hatırlatılacak, taramanın yapılıp yapılmadığı kontrol edilecek ve sevk edilmişse sonucunun ne olduğu ayrıntılı olarak sorgulanacaktır. Daha önce görme taraması yapılmadı ya da bebek/çocuk tarama testi yapıldıktan sonra sevk edildi ise ya da risk faktörü varsa mutlaka akış şemalarına göre o anda gerekenler yapılacak ve sonrasında bebek/çocuk takip edilecektir.
11. Yapılan tarama testleri, birinci basamakta sunulan diğer sağlık hizmetleri gibi ücretsizdir.
12. Görme taramasında kullanılacak olan oftalmoskop aile hekimlerinin bulundurması zorunlu malzemelerinden olup taraflarınca temin edilecektir. Aile hekimlerince birinci basamakta tarama için kullanılacak olan Lea Sembol Testleri ise Kurumuzca temin edilerek, illerde halk sağlığı müdürlükleri tarafından toplum sağlığı merkezleri üzerinden bir adet olmak

üzere her aile hekimliği birimine zimmet karşılığı teslim edilecektir. Göz hastalıkları uzmanlarının kullanacağı Lea Sembol Testleri ise kendi çalıştıkları kurumlara temin edilecektir.

13. Görme taraması programının ilde yürütülmesinden, halk sağlığı müdürlüğü koordinasyonunda, il sağlık müdürlüğü ve kamu hastaneleri birliği genel sekreterliği sorumludur. Programın izleme ve değerlendirilmesi halk sağlığı müdürlüğü tarafından yapılacaktır.

Görme taraması programının sağlıklı şekilde yürütülmesi için yukarıda belirtilen hususlara dikkat edilerek Aile hekimi ve aile sağlığı elemanları tarafından kendilerine kayıtlı bebek/çocuklarda, sahada uygulamanın başlatılması ve programla ilgili tüm sağlık kuruluşlarına (resmi ve özel) duyuru yapılması hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. İrfan ŞENCAN
Bakan a.
Kurum Başkanı

EK: 1- Görme Taraması Ulusal Rehberi (11 sayfa)

Dağıtım: 81 İl Valiliğine.